

Стефан Коларов

Публицистика
и национален
ЖИВОТ

*Портрети, етюди,
антологични творби*

Съдържание

Патос и безсмъртие 5

Когато е ученик в Одеса, за да привлече вниманието на девойка, в която е влюбен, Ботев се прави на луд ✦ Заради обвинение в изнудване и участие в разбиването на каса с пари, както и заради конспиративна дейност с руски нихилисти, редакторът на „Дума на българските емигранти“ е съден и лежи във Фокшанския затвор ✦ Скандален и непокорен, с революционен пламък и дух авторът на „Хаджи Димитър“ и „Обесването на Васил Левски“ следва примера на героите и загива за България

Левски, Любен Каравелов и в. „Свобода“ 97

Гениалните думи „Свята и чиста република“ са били цензурирани на страниците на органа на БРЦК ✦ Заради обира на 125 000 гроша Апостолът е заловен, а Вътрешната революционна организация разбита ✦ Конспиративни грешки или черно предателство довеждат до драмата в Къкринското ханче?

С „Няколко дена разходка по българските места“

Иван Богоров създава родния пътепис 141

Във в. „Турция“ с публикациите в рубриката „Няколко дена разходка в...“ първият наш вестникар започва и утвърждава нов жанр в журналистиката ни ✦ Участниците в празника „росен“ се любят на свобода, но после мълчат – разказва публицистът ✦ Колко са били жителите на София и как е изглеждала тя преди близо два века? ✦ Един блестящ пример за защита на родния език и всеотдайност към неговата сила и красота

**Летописеца, княз Александър I
и Свищовската авантюра 199**

Премълчаван шедьовър на Захарий Стоянов разкрива съзряването на неговия блестящ талант ✧ В брошурата „Голата истина“ Стефан Стамболов е представен с наклонности на манаф и публицистът атакува нейния автор ✧ Драмата на опълченеца, който се впряга в каляската на Батенберг и след това е наречен от всички Гецо Княжеския кон ✧ Геният от Медвен става член на Масонската ложа

**Човек на дълга и на вещото перо
Творческите завоевания
на публициста Данаил Крапчев 247**

Душата на българина ✧ За Македония ✧ Характеристика ✧ Залез слънце ✧ Орлови гнезда ✧ Един символ ✧ Иван Вазов ✧ Тайната е в равновесието ✧ Към Ел-тепе ✧ Политическите убийства ✧ Болшеvizъм и комунизъм ✧ Борба с две стихии ✧ Съветския съюз и светът ✧ Демокрация и силна власт ✧ Българското възраждане ✧ Защо те не спряха германската армия?

Мъдрост и смях..... 293

Илия Бешков разкрива истинската сатирична сила и публицистична мощ на карикатурата в печата и я утвърждава като жанр ✧ Самобитният талант на художника и неговите дълбоки български корени намират израз в живото му слово ✧ В „Стършел“ с 22 броя става върхово завоевание на журналистиката ни в годините на Втората световна война

Цитирана и използвана литература 338

За автора 340

Стефан Любенов КОЛАРОВ

е роден на 28 септември 1943 г. в гр. Лом. Завършва специалността „Журналистика“ в СУ „Св. Климент Охридски“ (1968). Работил е като редактор във в. „Народна младеж“ (1967), референт в Съюза на българските писатели (1968), редактор в сп. „Обзор“ (1969–70), в агенция „София-прес“ (1970–71), в Профиздат (1974–75), във в. „Литературен фронт“ и в отдел „Литература и изкуство“ на в. „Работническо дело“ (1975–79). Като аспирант на акад. Георги Цанев защитава дисертация на тема „Творчество-

то на Ангел Каралийчев“ (1975) и получава степената „доктор“. От 1977 г. е преподавател в катедра „Българска литература“ във Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и през 1980 г. е избран за доцент. Научен сътрудник от 1979 г. и старши научен сътрудник от 1988 г. в Института за литература при БАН. Чел е лекции по история на българската литература във ВИТИЗ „Кр. Сарафов“ (сега НАТФИЗ) от 1980 до 1984 г. Бил е преподавател по български език и култура в Университета „Жан Мулен“ в гр. Лион, Франция (1984–88). Сега е гост-преподавател в катедра „Библиотекознание и масови комуникации“ в Стопанския факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, където изнася лекции в специалностите „Библиотечно-информационни дейности“, „Книгоиздаване“, „Връзки с обществеността“, „Журналистика“ и др. Научен ръководител е на магистърските програми „Масови комуникации и журналистика“ и „Медии и реклама“. Като член на катедра „Книга и общество“ в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) в София изнася лекции по история на новата българска литература, теория и практика на текста и теория и практика на масовите комуникации в специалностите „Печатни комуникации“, „Библиотекознание и библиография“.

Член е на Съюза на българските журналисти и на Съюза на българските писатели.

Изследва проблеми от историята на българската литература, от историята и теорията на журналистиката и книгоиздаването. Заедно с преподавателската си работа се изявява като литературен критик и публицист. Автор и съставител на сборниците **Романтика** (1981–1986); **Бележити българи**, т.VII и т.VIII (1982, 1984); **Среднощна коситба** (1983); **Бетон и нежност** (антология) (1984); **Утрини от рамене** (1985); **Литературата на 30-те години** (1985); **Илинденско-Преображенското въстание и българската литература** (1985); **Детска китка** (антология) (1992) и др.

Издан е книгите: **Между дълга и вдъхновението**. Лит.-критически статии. 1971; **Съвременни силуети**. Лит.-критически портрети. 1972; **Творци и проблеми**. Лит. критика. 1974; **Ангел Каралийчев**. Лит.-критически очерк. 1976; **Класа и литература**. Лит.-критически портрети и статии. 1976; **Младен Исаев**. Лит.-критически очерк; **Георги Караславов**. Лит. анкета. 1978; **Изстраданото слово**. Среци и разговори със съвременни писатели. 1979; **Живот, по-хубав от песен...** Н. Й. Вапцаров. 1979 (1982–1990); **Дора Габе**. Лит.-критически очерк. 1980; **Младен Исаев**. Лит. анкета. 1980; **Дълг и литература**. 1982; **Майстор на лиричната проза**. Ангел Каралийчев. Монография. 1983; **По априлската магистрала на времето**. Проблеми на съвременната българска поезия 1956–1981. 1983; **Иван Вазов**. Лит.-критически очерк. 1984; **Свобода и любов**. Лит.-критически статии. 1985; **Шестимата от дело № 585/1942**. Документално-публицистична проза. 1982 (1985–доп. и прераб. изд., 1990); **Черти от поетиката на Младен Исаев**. Литературнокритически очерк. 1988; **Книгоиздаване, читатели и съвременност**. Студии и статии. 2004; **Александър Паскалев и модерното българско книгоиздаване**. Монография. 2005; **Книгоиздатели, литературен живот, творчество**. Документални очерци и статии. 2006; **Четене, любов и художествен процес**. Документални очерци и статии. 2007; **Литература, медии, творчески влияния**. Очерци и статии. 2008; **Личности, журналистика, време**. Документални портрети и етюди. 2009; **Яворов и Лора. Мистерията на една гибел**. Книга I *Револвер и любов*. Документално-публицистичен роман. 2009; **Из историята на българската журналистика**. Документални статии и портрети. 2009.

Цитирана и препоръчителна литература

- Арnaudов, Мих. Любен Каравелов. Живот, дело, епоха. С., 1972.
- Барутчийски, С. Ив. Христо Г. Данов. Пловдив, 1905.
- Бешков, Ил. Слово и образ. София, 2008.
- Блъсков, Ил. Р. Спомени. С., 1978.
- Богданов, Ив. Българската книга през вековете. С., 1978.
- Богоров, Ив. И се започна с „Български орел“. С., 1983.
- Боров, Т. Живот с книги (1942–1972). С., 1973.
- Боршуков, Г. Вестници и вестникари. С., 1984.
- Бошуков, Г. История на българската журналистика (1844–1877, 1878–1885). С., 2003.
- Ботев, Хр. Събрани съчинения в три тома. С., 1976.
- Бръзицов, Хр. Д. Български книгоиздатели. С., 1976.
- Бъчварова, Н. Бъчваров, Мих. Д-р Петър Берон. С., 1975.
- Вазов, Ив. Съчинения в 22 тома. Т. XI. С., 1977.
- Възрожденски книжари. Съст. и ред. П. Парижков. С., 1980.
- Георгиев, Л. Българско книгоиздаване. Велико Търново, 2006.
- Гергова, А. Книжовни пристрастия. С., 2000.
- Данаил Крапчев и в. „Зора“. Незабравимото. Велико Търново, 2006.
- Данова, Надя. Константин Георгиев Фотинов в културното и идейно политическото развитие на Балканите през XIX век. С., 1994.
- Данов, Хр. Г. За теб, мили роде. Пловдив, 1978.
- Димитров, Анг. Книжарят, когото наричаха министър. Пловдив, 1988.
- Елин Пелин. Съчинения в 6 тома. С., 1978.
- Еничеров, Н. Възпоменания и бележки. С., 1906.
- Жечев, Т. Въведение в новата българска литература. С., 1990.
- Захарий Стоянов. Нови изследвания и материали. Сборник. С., 1980.
- Коларов, Ст. Александър Паскалев и модерното българско книгоиздаване. Велико Търново, 2005.

- Коларов, Ст. Книгоиздатели, литературен живот, творчество. Велико Търново, 2006.
- Коларов, Ст. Из историята на българската журналистика. Велико Търново, 2009.
- Крапчев, Д. Изминат път. Т. 1–3. С., 1936–1943.
- Кутинчев, Ст. Писменост и книгопечатане. С., 1920.
- Кутинчев, Ст. Печатарството в България до Освобождението. С., 1920.
- Левски, В. Документално наследство. С., 1973.
- Лилиев, Ник. Съчинения в 3 тома. Т. III. С., 1964.
- Маджаров, Мих. Спомени. С., 1968.
- Макгахан, Дж. Американският свидетел. С., 2002.
- Нанчев, Й. Страници за Александър Паскалев. София, 2009.
- Ничев, Б. Съвременният български роман. С., 1981.
- Ничев, Др. Генчо Стоев. С., 1983.
- Обретенов, Н. Спомени за българските въстания. С., 1970.
- Панайотов, Ф. Вестници и вестникари. Книга за българския печат. С., 2008.
- Парижков, П. Апостоли на книгата. Т. I. С., 1984.
- Парижков, П. Апостоли на книгата. Т. II. С., 1985.
- Пенев, Боян. История на новата българска литература в 4 тома. С., 1976–78.
- Пунев, К. Драган Манчов, книгоиздател и радетел за бащин език. С., 1989.
- Словото на Бешков. С., 1981.
- Стоянов, Зах. Четите в България. С., 1997.
- Стоянов, Зах. Ние, долуподписаните! С., 1998.
- Стоянов, Ив. История на българското възраждане. Велико Търново, 1999.
- Стоянов, Ив. Любен Каравелов. Нови щрихи към живота и дейността му. Велико Търново, 2008.
- Фотинов, К. Г. Избрани страници. С., 1943.
- Шишманов, Иван Д. Иван Вазов – спомени и документи. С., 1976.